

AKADEMIA MUZYCZNA
im. Karola Lipińskiego
we Wrocławiu

Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii
Katedra Teorii Muzyki i Historii Śląskiej Kultury Muzycznej

**The Faculty of Composition, Conducting, Theory of Music
and Music Therapy**
The Chair of Music Theory and History of Silesian Musical Culture

MIĘDZYKONFERENCJA NAUKOWA

W holdzie Aleksandrowi Tansmanowi (1897-1986)

z okazji 120. rocznicy urodzin kompozytora

Honorowy patronat
JM Rektor Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
prof. Grzegorz Kurzyński

INTERNATIONAL CONFERENCE

Homage to Aleksander Tansman (1897-1986)

on the 120th anniversary of the composer's birth

Honorary patronage
Rector of the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław
prof. Grzegorz Kurzyński

13 – 14 marca 2017

Sala Kameralna Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
pl. Jana Pawła II nr 2, I piętro

13th – 14th March 2017

Chamber Hall of the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław
pl. Jana Pawła II no. 2, 1st floor

**Kierownik naukowy i artystyczny
Research and Artistic Supervisor**

prof. dr hab. Anna Granat-Janki

Organizacja konferencji / Conference Organisers

Biuro Promocji i Organizacji Imprez

Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Office for Promotion and Events

of the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław

Studio Technik Multimedialnych

Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Multimedia Techniques Studio

of the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław

Współpraca / Cooperation

dr Tomasz Kienik

mgr Izabela Paradowska

mgr Katarzyna Bartos

Przygotowanie wystawy / Exhibition Organiser

Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

The Main Library of the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław

Tłumaczenie / English Translation

mgr Ewa Skotnicka

Alauzma

Aleksander Tansman to jeden z najwybitniejszych polskich kompozytorów XX wieku. Urodził się w 1897 roku w Łodzi. W 2017 roku przypada 120. rocznica urodzin kompozytora. Z tej okazji warto przypomnieć jego sylwetkę. Kształcił się w Łodzi oraz w Warszawie, gdzie w 1919 roku zdobył pierwszą nagrodę na konkursie kompozytorskim zorganizowanym przez Polski Klub Artystyczny. W tym samym roku podjął decyzję o wyjeździe do Paryża. Tu odniósł niebywały sukces. W latach 20. i 30. XX wieku zaliczany był do awangardy muzycznej obok Igora Strawińskiego i kompozytorów Grupy Sześciu. Po jego utwory sięgali najwybitniejsi artyści, tacy jak m.in. A. Toscanini, S. Kusewicz, L. Stokowski, B. Huberman, J. Heifetz, G. Piatigorski. W okresie międzywojennym zdobył sławę o zasięgu międzynarodowym. Lata II wojny światowej spędził w Hollywood. W 1946 roku powrócił do Paryża. Wtedy rozpoczął się okres dojrzałości twórczej kompozytora.

Jego muzykę cechuje liryzm, emocjonalizm, witalność (co stanowiło dziedzictwo polsko-żydowskiego pochodzenia) oraz wyrafinowane brzmienie i elegancja (wpływ kultury francuskiej). Tansman interesował się różnymi typami muzyki – od jazzu po zróżnicowany folklor. Z tego też powodu można powiedzieć, że przekraczał kulturowe granice, choć najbliższa była mu zawsze kultura polska.

Pozostawił po sobie spuściznę liczącą ponad 400 utworów, będącą świadectwem jego wszechstronnych zainteresowań artystycznych. Tworzą ją symfonie, muzyka kameralna, koncerty, opery, oratoria, balety, muzyka fortepianowa, utwory na skrzypce, wiolonczelę, gitarę, flet, organy, harfę, a także muzyka teatralna, filmowa i radiowa. Dorobek ten ma szczególne znaczenie z punktu widzenia neoklasycyzmu europejskiego, choć w twórczości Tansmana dochodzą do głosu także inne tendencje.

Zmarł w 1986 roku w Paryżu.

Aleksander Tansman was one of the most eminent Polish composers of the 20th century. He was born in Łódź in 1897. The year 2017 marks the 120th anniversary of the composer's birth and on this occasion it is worth recalling his profile. He studied in Łódź and Warsaw, where he won the first prize at the composers' competition organized by the Polish Artistic Club in 1919. In the same year he decided to move to Paris, where he was remarkably successful. In the 1920s and 1930s he was numbered among the musical avant-garde, along with Igor Stravinsky and Les Six. His compositions were performed by the most outstanding artists, such as A. Toscanini, S. Kusewicz, L. Stokowski, B. Huberman, J. Heifetz, G. Piatigorski, and in the interwar period he gained international renown. During the Second World War Tansman was in Hollywood. In 1946 he came back to Paris and this was when the period of his creative maturity began.

Tansman's music is characterised by lyricism, emotionalism, vitality (the legacy of his Polish-Jewish origin), refined sound and elegance (the influence of French culture). The composer was interested in various types of music – from jazz to different variants of folklore, and that is why he can be claimed to have crossed cultural boundaries, although it was Polish culture that always remained closest to his heart.

He left over 400 works which testify to his versatile artistic interests. They include symphonies, chamber music, concertos, operas, oratorios, ballets, piano music, compositions for violin, cello, guitar, flute, organ and harp, as well as theatre, film and radio music. His oeuvre is particularly important from the point of view of European Neoclassicism, however, other tendencies also found their way into his music.

He died in Paris in 1986.

PROGRAM / PROGRAMME

Poniedziałek, 13 marca 2017 / Monday, 13th March 2017

Sala Kameralna Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
pl. Jana Pawła II nr 2, I piętro
Chamber Hall of the Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław
pl. Jana Pawła II, no. 2, 1st floor

9.30 / 9.30 a.m.

Powitanie gości i uczestników / Welcome of the guests and participants
prof. dr hab. Anna Granat-Janki – kierownik Katedry Teorii Muzyki
i Historii Śląskiej Kultury Muzycznej / Head of the Chair of Music Theory
and History of Silesian Musical Culture

Otwarcie konferencji / Opening Address

prof. Grzegorz Kurzyński – JM Rektor Akademii Muzycznej
im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu / Rector of the Karol Lipiński
Academy of Music in Wrocław

SESJA I / SESSION I

9.45 – 10.15 / 9.45 – 10.15 a.m.

Sylwetka Aleksandra Tansmana – pokaz slajdów
[Aleksander Tansman's Profile – a slide show]

10.15 – 11.45 / 10.15 – 11.45 a.m.

Prowadzenie / Chair: prof. dr hab. Anna Nowak

10.15 – 10.45 / 10.15 – 10.45 a.m.

prof. dr hab. Zofia Helman (Warszawa)
Myśl estetyczna Aleksandra Tansmana
[Aleksander Tansman's Aesthetic Thought]

10.45 – 11.15 / 10.45 – 11.15 a.m.

prof. dr hab. Irena Poniatowska (Warszawa)
*Credo artystyczne Tansmana w konfrontacji z tendencjami stylistycznymi
w muzyce jego czasów*
[Tansman's Artistic Credo in Comparison with Stylistic Tendencies
in Music of His Time]

11.15 – 11.45 / 11.15 – 11.45 a.m.

prof. dr hab. Anna Granat-Janki (Wrocław)
O muzyce Aleksandra Tansmana w perspektywie aksjologicznej
[On Aleksander Tansman's Music from an Axiological Perspective]

11.45 – 12.15 Przerwa na kawę / 11.45 a.m. – 12.15 p.m. Coffee break

SESJA II / SESSION II

12.15 – 13.15 / 12.15 – 1.15 p.m.

Prowadzenie / Chair: prof. dr hab. Anna Granat-Janki

12.15 – 12.45 / 12.15 – 12.45 p.m.

Marianne Tansman-Martinozzi (Piza)

Alexandre Tansman, entre deux patries

[Aleksander Tansman, między dwiema ojczyznami]

12.45 – 13.15 / 12.45 – 1.15 p.m.

Mireille Tansman-Zanuttini (Paryż)

Le cercle d'amis d'Alexandre Tansman dans le milieu musical

[Krąg przyjaciół Aleksandra Tansmana w środowisku muzycznym]

13.15 – 15.00 Przerwa obiadowa / 1.15 – 3.00 p.m. Lunch break

SESJA III / SESSION III

15.00 – 16.30 / 3.00 – 4.30 p.m.

Prowadzenie / Chair: prof. dr hab. Zofia Helman

15.00 – 15.30 / 3.00 – 3.30 p.m.

dr Maja Trochimczyk (Los Angeles)

Amerykańskie lata Aleksandra Tansmana, 1941-1946

[Aleksander Tansman's American Years, 1941-1946]

15.30 – 16.00 / 3.30 – 4.00 p.m.

dr hab. Małgorzata Gamrat (Warszawa)

Muzyka polska w refleksji Aleksandra Tansmana

[Polish Music in Aleksander Tansman's Reflection]

16.00 – 16.30 / 4.00 – 4.30 p.m.

dr hab. Renata Skupin, prof. AM (Gdańsk)

Orient i orientalizm w twórczości Aleksandra Tansmana

[The Orient and Orientalism in Aleksander Tansman's Works]

16.45 – 17.45 / 4.45 – 5.45 p.m.

Projekcja filmu „Aleksandra Tansmana tournée dookoła świata” (1985)

[A screening of the film "Aleksander Tansman's Tour Around the World" (1985)]

18.30 / 6.30 p.m. **Koncert / Concert**

Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, budynek E

Concert Hall of the Academy of Music, Building E

20.00 / 8.00 p.m. Spotkanie towarzyskie, Budynek E, hol

Social Meeting, Building E, Hall

Wtorek, 14 marca 2017 / Tuesday, 14th March 2017

SESJA IV / SESSION IV

9.30 – 11.00 / 9.30 – 11.00 a.m.

Prowadzenie / Chair: prof. dr hab. Irena Poniatowska

9.30 – 10.00 / 9.30 – 10.00 a.m.

dr hab. Marcin Tadeusz Łukaszewski, prof. UMFC (Warszawa)

„Six etudes de virtuosite pour piano” Aleksandra Tansmana w świetle polskich etiud fortepianowych pierwszej połowy XX wieku

[„Six etudes de virtuosite pour piano” by Aleksander Tansman in Relation to Polish Piano Etudes of the First Half of the 20th Century]

10.00 – 10.30 / 10.00 – 10.30 a.m.

dr Iwona Hanna Świdnicka (Warszawa)

Muzyczny nagrobek pamięci wielkiego przyjaciela „Stèle in memoriam Igor Stravinsky” Aleksandra Tansmana

[A Musical Epitaph in Memory of a Great Friend „Stèle in memoriam Igor Stravinsky” by Aleksander Tansman]

10.30 – 11.00 / 10.30 – 11.00 a.m.

prof. dr hab. Anna Nowak (Bydgoszcz)

Tansman i współcześni twórcy mazurków fortepianowych.

W poszukiwaniu nowych form ekspresji muzycznej

[Tansman and Contemporary Composers of Piano Mazurkas.

In the Search for New Forms of Musical Expression]

11.00 – 11.30 Przerwa na kawę / 11.00 – 11.30 a.m. Coffee break

SESJA V / SESSION V

11.30 – 12.30 / 11.30 a.m. – 12.30 p.m.

Prowadzenie / Chair: dr Maja Trochimczyk

11.30 – 12.00 / 11.30 a.m. – 12.00 p.m.

dr Beata Michalak (Kalisz)

Utwory na fortepian dla dzieci i młodzieży Aleksandra Tansmana

[Aleksander Tansman’s Piano Works for Children and Young People]

12.00 – 12.30 / 12.00 – 12.30 p.m.

Andrzej Wendland (Łódź)

20-lecie Festiwalu Tansmana: idee, dorobek. Rzecz o przywracaniu pamięci o kompozytorze

[The 20th Anniversary of the Tansman Festival: Ideas, Achievements.

Reviving the Memory of the Composer]

12.45 – 14.00 / 12.45 – 2.00 p.m.

Panel dyskusyjny z udziałem uczestników konferencji i wykonawców

Panel discussion with conference participants and performers

14.00 / 2.00 p.m.

Zamknięcie konferencji / Closing of the conference

14.30 / 2.30 p.m. Obiad / Lunch

17.00 / 5.00 p.m. **Koncert / Concert**

Sala Koncertowa Akademii Muzycznej, budynek E

Concert Hall of the Academy of Music, Building E

UCZESTNICY KONFERENCJI / PARTICIPANTS

dr hab. Malgorzata Gamrat – Uniwersytet Warszawski / University of Warsaw

prof. dr hab. Anna Granat-Janki – Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu / The Karol Lipiński Academy of Music in Wrocław

prof. dr hab. Zofia Helman – Uniwersytet Warszawski / University of Warsaw

dr hab. Marcin Tadeusz Łukaszewski, prof. UMFC – Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie / The Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw

dr Beata Michalak – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu / Adam Mickiewicz University in Poznań, The Faculty of Pedagogy and Fine Arts in Kalisz

prof. dr hab. Anna Nowak – Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy / The Feliks Nowowiejski Academy of Music in Bydgoszcz

prof. dr hab. Irena Poniatońska – Narodowy Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie / The Fryderyk Chopin Institute in Warsaw

dr hab. Renata Skupin, prof. AM – Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku / The Stanisław Moniuszko Academy of Music in Gdańsk

dr Iwona Hanna Świdnicka – Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie / The Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw

Marianne Tansman-Martinozzi – Uniwersytet w Pizie / University of Pisa

Mireille Tansman-Zanuttini – Uniwersytet Paryski Sorbona / Paris-Sorbonne University

dr Maja Trochimczyk – Wydawnictwo Moonrise Press, Polsko-Amerykańskie Towarzystwo Historyczne, Los Angeles / Moonrise Press Edition, Polish American Historical Association, Los Angeles

Andrzej Wendland – Stowarzyszenie Promocji Kultury im. Aleksandra Tansmana w Łodzi / Tansman Association for the Promotion of Culture

IMPREZY TOWARZYSZĄCE / ACCOMPANYING EVENTS

KONCERTY / CONCERTS

Poniedziałek, 13 marca 2017, godz. 18.30, Sala Koncertowa AMKL, budynek E
Monday, 13th March 2017, 6.30 p.m., Concert Hall of the Academy of Music, Building E

Wykonawcy / Performers

Łukasz Kuropaczewski, *Sound Factory Orchestra* pod dyr. Roberta Kurdybachy
(cond. by Robert Kurdybacha), Paweł Zawadzki, Katarzyna Zdybel-Nam, Katarzyna
Kluczewska, Agata Krystyna Szuba, Konrad Fiszer, Zofia Serwa, Michał Cylulko,
Anna Rodak, Noemi Hańczyk

Wtorek, 14 marca 2017, godz. 17.00, Sala Koncertowa AMKL, budynek E
Tuesday, 14th March 2017, 5.00 p.m., Concert Hall of the Academy of Music, Building E

Wykonawcy / Performers

Waldemar Gromolak, Piotr Łykowski, Lidia Grzanka-Urbaniak,
Anna Rutkowska-Schock, Gracjan Szymczak, Jacek Ropski, Marcin Misiak

W programie utwory Aleksandra Tansmana
Programme: Works by Aleksander Tansman

WYSTAWA / EXHIBITION

13 – 14 marca 2017, Foyer Sali Kameralnej Akademii Muzycznej, I piętro
13th – 14th March 2017, Chamber Hall Foyer of the Music Academy, 1st floor

Aleksander Tansman – kompozytor, pianista i dyrygent
Aleksander Tansman – Composer, Pianist and Conductor

Wystawa w 120. rocznicę urodzin / Exhibition on the 120th anniversary of birth

Ekspozycja przygotowana przez Bibliotekę Główną w oparciu o fotografie udostępnione
przez Marianne Tansman-Martinozzi i Mireille Tansman-Zanuttini oraz zbiory Biblioteki
Główniej AMKL

Exhibition prepared by the Main Library, based on the photographs rendered available
by Marianne Tansman-Martinozzi and Mireille Tansman-Zanuttini and the collection
of the Main Library of the Karol Lipiński Academy of Music